

Zapotrzebowanie na kompetencje miękkie pracowników wymaga położenia większego nacisku na ich rozwój podczas procesu formalnej edukacji. Zmiany takie weszły między innymi w przypadku szkolnictwa wyższego wraz z wprowadzeniem Krajowych Ram Kwalifikacji i koniecznością rozwijania u studentów kompetencji społecznych. Nacisk ten jednak musi być większy już od poziomu szkoły podstawowej, poprzez gimnazjum i szkołę średnią.

Ważnym elementem, który pozwala ograniczyć problem „przeedukowania” jest system kompleksowego doradztwa zawodowego. Dane empiryczne pokazują, że w krajach, w których szkolne doradztwo zawodowe jest na wysokim poziomie, stopa zatrudnienia wśród młodych jest na wyższym poziomie niż w Polsce, co może świadczyć o większym dopasowaniu kwalifikacji do potrzeb rynku pracy (według OECD w 2010 r. w państwach skandynawskich i Kanadzie średnia stopa zatrudnienia wynosiła 63,8 proc. wśród osób w wieku 20–24 lata i 76,9 proc. wśród osób w wieku 25–29 lat, podczas gdy w Polsce było to odpowiednio 44,7 i 73,7 proc.). Efektywne doradztwo zawodowe w Polsce mogłoby spowodować zgodny z zapotrzebowaniem gospodarki i rozkładem predyspozycji wzrost zainteresowania różnorodnymi ścieżkami kształcenia, innymi niż oparta na liceum ogólnokształcącym i studiach humanistycznych. W roku szkolnym 2012/2013 do polskich szkół weszła w życie reforma szkolnictwa, w wyniku której od młodzieży po ukończeniu pierwszej klasy liceum będzie się wymagać wyboru ściśle wyspecjalizowanej ścieżki edukacji. Jednak jak pokazują badania społeczne większość maturzystów nie ma sprecyzowanych planów zawodowych i edukacyjnych. Stan ten wskazuje na konieczność znacznego zwiększenia efektywności szkolnego doradztwa zawodowego w polskich szkołach.

Na gruncie polskiego prawa za system doradztwa edukacyjno-zawodowego odpowiadają, w zakresie wsparcia dla dzieci i młodzieży: szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Ochotnicze Hufce Pracy, Akademickie Biura Karier. Współdziałanie tych instytucji jest jednak znikome. Raport z badania zrealizowanego przez Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej wskazuje, że brakuje rozbudowanej sieci doradztwa zawodowego, współpraca pomiędzy instytucjami, np. regionalnymi i szkołami ma charakter incydentalny; również w większości szkół brak jest zorganizowanego i w pełni zaplanowanego doradztwa zawodowego, co wynika z braku świadomości, badanych dyrektorów szkół, co do ważności doradztwa zawodowego dla uczniów w połączeniu z małą wiedzą rodziców na temat poradnictwa edukacyjno-zawodowego. Jako główną barierę w rozwoju doradztwa zawodowego w oświacie wymienia się sytuację finansową systemu edukacji, a co za tym idzie, brak możliwości zatrudnienia dostatecznej liczby doradców zawodowych w szkołach; tylko niewielka część uczniów, jako źródło wiedzy o szkołach i zawodach, podaje rozmowy z doradcą zawodowym. Posiadają oni też niewielką wiedzę na temat poradnictwa zawodowego (*Stan doradztwa zawodowego w szkolnictwie na terenie województwa zachodniopomorskiego. Analiza wyników uzyskanych z badania ankietowego przeprowadzonego wśród przedstawicieli szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w*